EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.2.2022
SWD(2022) 43 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

Följedokument till

Förslag till
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937

{COM(2022) 71 final} - {SEC(2022) 95 final} - {SWD(2022) 38 final} -
{SWD(2022) 39 final} - {SWD(2022) 42 final}

Sammanfattning

Konsekvensbedömning av ett förslag till ett direktiv om hållbar företagsstyrning

A. Behov av åtgärder

Vad är problemet och varför är det ett problem på EU-nivå?

Det huvudsakliga problemet som ska åtgärdas är **behovet att förstärka hållbarheten i företagens system för styrning och förvaltning**, med två dimensioner: 1) **intressenternas intressen och de intressentrelaterade (hållbarhets-)riskerna för företaget beaktas inte i tillräcklig utsträckning** i företagens riskhanteringssystem och beslut, 2) företagen **begränsar inte sina negativa konsekvenser för de mänskliga rättigheterna och miljön i tillräcklig utsträckning**, och de har inte infört lämpliga system och åtgärder för styrning och förvaltning för att minska deras skadliga konsekvenser. De **bakomliggande orsakerna till problemet** är **marknadsmisslyckanden**, som företagens och företagsledarnas kortsiktiga fokus, och **regleringsmisslyckanden** på grund av otydliga och skiljaktiga nationella regler (även när det gäller nya regler) och ineffektiva frivilliga ramar. Problemet har en **EU-dimension** eftersom företag och investerare är verksamma över gränserna, leveranskedjorna är transnationella och de identifierade marknadsmisslyckandena är systematiska. Problemet **förväntas växa över tid**: identifieringen av och medvetenheten om riskerna kommer sannolikt att förbättras, men förändringen förväntas inte vara tillräckligt snabb, jämn, systematisk och omfattande.

Vad vill man uppnå?

Det **allmänna målet** är att utnyttja den inre marknadens potential att på ett bättre sätt bidra till omställningen till en hållbar ekonomi, att främja det hållbara skapandet av mervärde och att förbättra EU-företagens långsiktiga resultat och motståndskraft. De **särskilda målen** är att klargöra vad som förväntas av företagsledarna för att de ska fullgöra sin plikt att agera i företagets intresse, främja införandet av hållbarhetsrisker och konsekvenser i företagens riskhantering, öka ansvarsskyldigheten för att identifiera, förebygga och begränsa negativa konsekvenser, inbegripet i värdekedjorna, förbättra tillgången till rättsmedel, och förbättra metoderna för företagsstyrning för att integrera hållbarhetsfrågor i företagsledarnas och företagens beslutsfattande.

Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå (subsidiaritet)?

Enskilda insatser av medlemsstaterna **kan inte bidra till att uppnå målen på ett tillfredsställande sätt** på grund av problemets europeiska/globala dimension. EU-regler skapar bättre förutsättningar för att begränsa det kortsiktiga trycket på företagen. De nya EU-reglerna skulle bygga på den befintliga EU-ramen för företagsstyrning. EU-insatser kan säkerställa en stark europeisk röst på global nivå.

B. Lösningar

Vilka alternativ finns för att nå målen? Finns det något rekommenderat alternativ? Om inte, varför?

Olika alternativ övervägdes främst när det gäller företagens skyldighet att iaktta tillbörlig aktsamhet och företagsledarnas skyldigheter. Alternativ utan lagstiftningsåtgärder avfärdades, eftersom det har visat sig att de inte är effektiva och ändamålsenliga. När det gäller tillbörlig aktsamhet avfärdades även vissa alternativ med lagstiftningsåtgärder (t.ex. begränsning av skyldigheten eller skadeståndsansvaret till den översta nivån av värdekedjan) på grund av ineffektivitet. De utvalda alternativen varierar vad gäller deras övergripande strategi (sektorsöverskridande – horisontell) och det personliga tillämpningsområdet. Ett **paket med rekommenderade alternativ som kompletterar varandra föreslås.** När det gäller **företagens tillbörliga aktsamhet** skulle en övergripande skyldighet att iaktta tillbörlig aktsamhet införas för stora aktiebolag (vilka definieras genom två möjliga alternativa kriterier för antalet anställda och omsättningen) i kombination med ett förenklat system med inriktning på de viktigaste frågorna för medelstora aktiebolag och midcap-bolag i sektorer där negativa konsekvenser för de mänskliga

rättigheterna och miljön sannolikt kan uppstå (sektorer med hög påverkan). Harmoniserade EU-regler om skadeståndsansvar och administrativ verkställighet skulle ge stöd åt detta. Tredjelandsföretag som genererar en betydande omsättning i EU kommer att omfattas. När det gäller **företagsledarnas skyldigheter** skulle det rekommenderade alternativet på ett harmoniserat sätt klargöra företagsledarnas allmänna plikt att agera i företagets bästa intresse för alla aktiebolag (vilket regleras genom den nationella bolagsrätten). Detta skulle underbyggas av vissa specifika skyldigheter för företagsledare (t.ex. när det gäller riskhantering eller intressenternas engagemang) för stora företag och fasas in efterhand för medelstora aktiebolag och börsnoterade små och medelstora företag med hög påverkan. Företagsledarnas plikt att genomföra skyldigheten att iaktta tillbörlig aktsamhet skulle gälla samma företag som den skyldigheten. Ytterligare specifika skyldigheter för företagsledare med avseende på strategin att fastställa vetenskapligt baserade mål skulle gälla stora företag med fler än 1 000 anställda. En allmän klausul om att **ersättningen** bör underlätta eller åtminstone inte hindra efterlevnaden av de nya reglerna skulle komplettera detta.

Vad anser de berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?

Samrådsprocessen, i synnerhet det offentliga samråd som gav nästan en halv miljon svar, har visat att det finns ett övergripande stöd för EU-insatserna och huvuddelen av de föreslagna åtgärderna. När det gäller **företagsledarnas skyldigheter** ansåg en majoritet av de svarande i de olika intressentgrupperna att företagen och företagsledarna måste ta hänsyn till intressenternas intressen i sina företagsbeslut, särskilt när det gäller att integrera hållbarhetsfrågor i företagsstrategin. Det största stödet kom från icke-statliga organisationer, följt av enskilda företag och näringslivsorganisationer. De sistnämnda uttryckte farhågor kring fastställandet av mätbara mål och avvägningen av alla intressenters intressen. När det gäller **företagens tillbörliga aktsamhet** bekräftade alla intressentgrupper med stor majoritet att det behövs en horisontell EU-ram med föreskrifter om harmonisering, rättvisa konkurrensförhållanden och rättssäkerhet. Det finns ett allmänt stöd för en ambitiös strategi vad gäller innehållet i en skyldighet att iaktta tillbörlig aktsamhet i linje med det rekommenderade alternativet. När det gäller insatser för att minska bördan för små och medelstora företag anses åtgärder som en verktygslåda, nationella stöd- och informationspunkter, stöd till kapacitetsuppbyggnad, inklusive finansiering, och icke-bindande riktlinjer vara effektiva. **Ersättningen** verkar betraktas som en kompletterande aspekt, även om svaren var något begränsade.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vilka är fördelarna med det rekommenderade alternativet (om ett sådant finns, annars för huvudalternativen)?

Paketet med rekommenderade alternativ skulle ge **företagen** möjlighet att förbättra sina finansiella resultat baserat på olika faktorer som bättre riskhantering, ökad operativ effektivitet, kostnadsbesparingar, större motståndskraft och mer innovation. Alla fördelar kommer inte att uppstå omedelbart, utan vissa kommer att märkas först på medellång till lång sikt. Fördelarna kommer inte heller att vara lika stora för alla företag som omfattas av tillämpningsområdet. Paketet förväntas leda till positiva **konsekvenser för de mänskliga rättigheterna**, inbegripet arbetstagarnas rättigheter, **och för miljön**, även i tredjeländer som ingår i leveranskedjorna. Det rekommenderade paketet skulle vara effektivt för att uppnå dessa fördelar.

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om ett sådant finns, annars för de huvudsakliga alternativen)?

Företagens efterlevnadskostnader utgörs av kostnaderna för att inrätta och använda processer och förfaranden för tillbörlig aktsamhet samt överföringskostnader, dvs. utgifter och investeringar som behövs för att anpassa företagets verksamheter och värdekedjor i syfte att begränsa de negativa konsekvenserna. Ytterligare kostnader för rapportering till allmänheten kommer endast att uppstå för medelstora, icke börsnoterade företag med hög påverkan, eftersom de inte omfattas av kommissionens förslag till direktivet om företagens hållbarhetsrapportering. De beräknade direkta efterlevnadskostnaderna med beaktande av antalet företag som påverkas utgörs av engångskostnader på 500–680 miljoner euro och återkommande (årliga) kostnader på 1,72–2,37 miljarder euro (beroende på vilket av kriterierna för antalet anställda eller

omsättning som har valts för att definiera stora företag som omfattas av de fullständiga reglerna för tillbörlig aktsamhet). Några företag (dotterbolag, partnerföretag i värdekedjan) som inte omfattas av initiativets tillämpningsområde skulle drabbas av indirekta kostnader. Företagsledarnas skyldigheter kommer att innebära en engångskostnad på 445 miljoner euro, medan kostnadseffekterna av ersättningen är mycket begränsade.

Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?

I det rekommenderade paketet är små företag och mikroföretag undantagna från åtgärderna för tillbörlig aktsamhet. Medelstora företag och midcap-bolag omfattas endast om de är verksamma i ekonomiska sektorer med särskilt hög påverkan och med mer riktade skyldigheter och anpassningar. Som beskrivs ovan förväntas en indirekt effekt på alla företag som ingår i värdekedjorna. Det rekommenderade paketet innehåller därför åtgärder som förhindrar att bördan för efterlevnaden läggs på små och medelstora partnerföretag i värdekedjorna, och ytterligare stödåtgärder kommer att bidra till att minimera kostnaderna för små och medelstora företag. Sammantaget bör det rekommenderade alternativet leda till förbättringar av företagens motståndskraft och långsiktiga resultat (se ”Fördelar”) och, framför allt på medellång till långsikt, medföra liknande fördelar för ekonomin som helhet. Eftersom kostnadseffekten är relativt låg jämfört med företagens intäkter förväntas inga betydande negativa snedvridningar när det gäller EU-företagens konkurrenskraft på de globala marknaderna, och effekterna för konkurrenskraften på medellång till lång sikt förväntas vara positiva.

Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?

Enligt det rekommenderade alternativet skulle de totala tillsynskostnaderna för den offentliga förvaltningen i alla medlemsstater utgöras av en engångskostnad på 0,13 miljoner euro och en årligen återkommande kostnad på 7,86–11,2 miljoner euro (beroende på vilket av kriterierna för antalet anställda eller omsättning som har valts för att definiera stora företag som omfattas av de fullständiga reglerna för tillbörlig aktsamhet). Dessa beräkningar gäller den riskbaserade översynen av efterlevnaden av reglerna för tillbörlig aktsamhet. Inga ytterligare tillsynskostnader förväntas för företagsledarnas skyldigheter eller ersättningsdelen. Medlemsstaterna kan även ådra sig vissa mindre efterlevnadskostnader till följd av rättstvister.

Uppstår andra betydande konsekvenser?

På grund av den globala räckvidden via värdekedjorna kommer företag och ekonomier i tredjeland att påverkas. Positiva effekter förväntas för de mänskliga rättigheterna och miljön, och för de lokala samhällena, genom ökad medvetenhet bland intressenterna, bättre förfaranden för hållbarhet, ett ökat antagande av internationella standarder i utvecklingsländer, bättre tillgång till rättsmedel för offer och mer hållbara investeringar. De möjliga negativa konsekvenserna omfattar efterlevnadskostnader för tredjelandsföretag och efterföljande förflyttningar av tillverkare från tredjelandsföretag till okontrollerade produktmarknader samt risken att företagen byter till leverantörer med mindre risk. Olika begränsande åtgärder beskrivs.

Proportionalitetsprincipen

De föreslagna åtgärderna går inte längre än vad som behövs för att hantera de bakomliggande orsakerna och uppnå målen med initiativet. Företagens börda i fråga om efterlevnadskostnader har anpassats till deras storlek, deras tillgängliga resurser och deras riskprofil (se även konsekvenserna för små och medelstora företag ovan).

D. Uppföljning

När kommer åtgärderna att ses över?

Åtgärderna kommer att ses över fem år efter införlivandet, med beaktande av den tid som behövs för tillämpning och insamling av uppgifter.